

**Wspomnienie
o prof. dr hab. inż.
Krystynie Madziara-Borusiewicz**

Воспоминания о проф. докт. габ. инж. Крыстине Мадзяра-Борусевич

Prof. Krystyna Madziara-Borusiewicz, Dr. habil. Eng. Obituary

4 kwietnia 1985 r. zmarła w wieku 64 lat prof. dr hab. inż. Krystyna Madziara-Borusiewicz, prof. nadzwyczajny w Zakładzie Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN w Krakowie.

Prof. dr hab. inż. K. Madziara-Borusiewicz urodziła się 28 stycznia 1921 r. w Rozwadowie pow. Tarnobrzeg. Szkołę powszechną i średnią ukończyła w Busku-Zdroju, uzyskując tam świadectwo dojrzałości w 1939 r. Od 1939 r. do 31 października 1945 r. pracowała w Nadleśnictwie Busko. Praca ta wpłynęła na wybór kierunku studiów. W listopadzie 1945 r. rozpoczęła studia na Wyższych Kursach Leśnych w Krakowie, z których następnie został zorganizowany Wydział Leśny Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym w 1951 r. otrzymała tytuł inżyniera leśnika i magistra nauk agrotechnicznych. Jeszcze w czasie studiów (1947 r.) rozpoczęła pracę w Stacji Ochrony Lasów Górskich Instytutu Badawczego w Krakowie, gdzie pracowała do 1958 r. W tym samym roku podjęła

pracę w Zakładzie Badań Leśnych PAN — do jego likwidacji, tj. do 1963 r. W latach 1964—1967 pracowała na stanowisku adiunkta w Instytucie Badawczym Leśnictwa. W 1967 r. podjęła pracę w Zakładzie Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN.

Stopień naukowy doktora nauk leśnych uzyskała w 1962 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na podstawie pracy pt.: „*Anogmus hohenheimensis* (Ratzb.) *Pterom. Hym.*, jego morfologia, biologia i znaczenie gospodarcze” wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. M. N u n b e r g a.

Tytuł naukowy doktora habilitowanego nauk leśnych otrzymała w 1972 r. na Wydziale Leśnym SGGW w Warszawie na podstawie rozprawy pt. „Morfologia krwi diapauzujących larw osnui gwiaździstej *Acantholyda nemoralis* Thoms. (*Hym. Pamph.*) jako kryterium ich zdrowotności”.

W 1983 r. Rada Państwa na wniosek Rady Naukowej Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN nadała jej tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk leśnych.

Prace naukowe prof. K. Madziara-Barusiewicz wykazują dwa główne kierunki zainteresowań powiązanych ściśle ze sobą: ochrona lasu oraz ochrona przyrody. Działalność prof. Borusiewiczowej na tym polu obejmowała przede wszystkim problemy racjonalnego zagospodarowania i ochrony lasów. Ze szczególnie wielkim zamiłowaniem i zaangażowaniem pracowała nad szkodliwą entomofauną owoców i nasion drzew i krzewów leśnych oraz nad nowymi metodami biologicznego zwalczania szkodliwych owadów leśnych. Jej dorobek naukowy obejmuje ogółem 68 prac i 1 zastrzeżenie patentowe.

Prof. K. Borusiewicz stale pogłębiała swoją wiedzę fachową dzięki wielomiesięcznym zagranicznym stażom naukowym oraz aktywnemu udziałowi w sympozjach i konferencjach krajowych i zagranicznych. Dzięki doskonałej znajomości języków obcych oraz wysokiemu poziomowi prac badawczych prof. dr. hab. K. Borusiewicz nawiązała stałą współpracę z Instytutami: Entomologicznym ČSAV w Pradze oraz Geografii i Biologii AN NRD w Berlinie, jak również kierowała pracami przy realizacji tematu III. 5 RWPG z ramienia Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN.

Prof. K. Borusiewicz bardzo aktywnie angażowała się we wszystkie akcje podejmowane przez Komisję Zagospodarowania Parków Narodowych i Rezerwatów PROP, a mające na celu ochronę lasów w parkach narodowych zagrożonych przez gradację szkodliwych owadów. Między innymi kierowała eksperymentalnym zwalczaniem przy pomocy biopreparatu „Dipel” wskaźnicy modrzewianeczki na powierzchniach doświadczalnych w Karkonoskim Parku Narodowym. Aktywnie i z pełnym poczuciem odpowiedzialności pracowała w Radach Parków Narodowych: Kampinoskiego, Karkonoskiego i Świętokrzyskiego, przewodnicząc w tym ostatnim w pracach Rady Naukowej.

Prof. K. Barusiewicz pełniła przez wiele lat funkcję przewodniczącej Sekcji Leśnej Polskiego Związku Entomologicznego wnosząc w jej działalność wiele twórczej inicjatywy.

Działalność dydaktyczna prof. K. Borusiewicz obejmowała głównie wykłady na studiach podyplomowych i doktoranckich z zakresu ochrony

przyrody. Była również promotorem 3 prac doktorskich. W uznaniu zasług na polu naukowym prof. K. Borusiewicz otrzymała nagrodę Sekretarza Naukowego PAN, Medal 10-lecia PAN oraz Srebrny Krzyż Zasługi.

W ostatnich latach swej działalności naukowej podjęła wiele nowych tematów badawczych, dotyczących biologicznych metod i środków zwalczania szkodliwych owadów, badań mikroorganizmów powodujących choroby u szkodliwych gatunków owadów, jak również wpływu zmienionego przez emisje przemysłowe pokarmu roślinożerców na dynamikę ich populacji. Większość tych badań była zlokalizowana na terenie drzewostanów parków narodowych południowej Polski. Wiele obiecujących z punktu widzenia naukowego i praktyki leśnej tematów zostało, niestety, nieoczekiwanie, gwałtownie przerwanych. Powstałą lukę będzie bardzo trudno wypełnić.

Prof. K. Madziara-Borusiewicz odeszła od nas w pełni sił twórczych. Nauki leśne, szczególnie ochrona lasu i ochrona przyrody, poniosły niepowetowaną stratę. W naszej pamięci pozostanie jednak na zawsze jako szlachetny człowiek, żarliwy obrońca piękna i stanu zdrowotnego lasów, niestrudzony pracownik naukowy, pełen koleżeńskiej życzliwości dla otoczenia.

Cześć Jej pamięci!

Kazimierz Gądek